

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Mfv.II.10.008/2018/3.

A tanács tagjai: . Stark Marianna a tanács elnöke
. Bors Szilvia előadó bíró
. Tálné dr. Molnár Erika bíró

Az I-LII. rendű felperes:

A felperesek képviselője: Szepesi Ügyvédi Iroda
(ügyintéző: Dr. Szepesi Zsuzsa ügyvéd,

Az alperes:

Az alperes képviselője: Strausz Ügyvédi Iroda
(ügyintéző: dr. Strausz Éva ügyvéd)

A per tárgya: munkabér megfizetése

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: alperes

A felülvizsgálni kért jogerős határozat:

Szekszárdi Törvényszék 10.Mf.20.012/2017/5.

Az elsőfokú bíróság határozata:

Szekszárdi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 2.M.24/2016/16.

Rendelkező rész

A Kúria a Szekszárdi Törvényszék 10.Mf.20.012/2017/5. számú ítéletét hatályában fenntartja.

A felülvizsgálati eljárásban felmerült 824.500 (nyolcszázhuszonnégyezer-ötszáz) forint felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

Tényállás

- [1] Az alperes munkáltató 1999. augusztus 1-jétől a ... Jogú Város Közgyűlése 154/1999. (VI. 24.) Kgy. sz. határozata alapján üzemeltetésre átvette a ... Kft-től, mint távhőszolgáltatótól a közműveket, a munkaeszközöket és továbbfoglalkoztatta a távhőszolgáltatási tevékenységgel érintett 65 fő munkavállalót az 1999. július 15-én kelt Megállapodás szerint. A Megállapodás 7. pontja értelmében a ... Kft., a ... Jogú Város Önkormányzata és az alperes közötti Üzemeltetési - és Vállalkozási Szerződés megszűnésével azonos időpontban fenti megállapodás is hatályát veszti. A Megállapodás alapján a felperesek munkáltatói jogutódlás

folytán álltak munkaviszonyban az alperessel.

- [2] Az Üzemeltetési - és Vállalkozási Szerződést a ... Jogú Város Önkormányzatának Közgyűlése 164/2015. (VIII. 18.) számú határozata alapján 2015. augusztus 18-án azonnali hatállyal megszüntette és a távhőtermelést, távhőszolgáltatást a ... Kft. „jogutódja”, a
... Kft. útján biztosította azzal, hogy a Határozat 6. pontja értelmében a megszűnést követő naptól a távhőszolgáltatási tevékenységgel érintett munkavállalókat is ez a Kft. foglalkoztatta tovább az alperes által a korábban - a ... Kft-től bérleti szerződés alapján - használt munkavégzési helyen.
- [3] A ... Kft. a „munkajogi jogutódlásról” a felpereseket 2015. augusztus 18-án, az alperest 2015. augusztus 24-én kelt levelében tájékoztatta. A Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatal 5609/2015. számú, 2015. szeptember 30-án kelt határozata alapján a Kft. távhőszolgáltatói működési engedélyt szerzett. A határozat megállapította azt is, hogy a Kft. 2015. augusztus 19-től folytatta a távhőszolgáltatói tevékenységet.
- [4] Az alperes a felpereseket 2015. augusztus 25-én, szeptember 1-jén és szeptember 9-én felhívta a 2015. augusztus 18-tól augusztus 31-ig terjedő időszakra vonatkozó munkavégzési kötelezettség teljesítésének igazolására.
- [5] Az alperes birtokháborítás miatt és az Üzemeltetési - és Vállalkozási Szerződés jogellenes megszüntetése miatt polgári pert indított.

A felperesek keresete és az alperes ellenkérelme, viszontkeresete

- [6] A felperesek kereseti kérelmükben a 2015. augusztus 1-jétől augusztus 17-ig terjedő időtartamra elmaradt munkabérük megfizetésére kérték kötelezni az alperest. Az alperes a kereset elutasítását és viszontkeresetében a munkaviszonyok jogellenes megszüntetésének jogkövetkezményeként a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (továbbiakban: Mt.) 84.§ (1) és (3) bekezdése szerinti jogkövetkezmények alkalmazását kérte perköltsége megfizetése mellett.
- [7] Az alperes viszontkeresetében arra hivatkozott, hogy közte és a ... Kft. között megállapodás, előzetes egyeztetés, átadás-átvétel nem volt, jogutódlásról mással sem állapodott meg. A munkavállalók jogviszonyát nem szüntette meg és egyetlen munkavállaló sem jelezte, hogy jogviszonyát meg kívánja szüntetni, a felperesek nem számoltak el. Mindezek alapján a felperesek a jogviszonyukat jogellenesen szüntették meg. Utalt arra is, hogy a folyamatban lévő polgári perek kihatása miatt jelen eljárást fel kell függeszteni.
- [8] A felperesek a viszontkereset elutasítását kérték perköltségük megállapítása mellett. Álláspontjuk szerint az Mt. 36.§ (1) bekezdés, a 299.§ j) pont, a 2001/23/EK Irányelv és a Spijkers kritériumok értelmében az alperes és a ... Kft. között munkáltatói jogutódlás következett be, mert az ingó- és ingatlan vagyontárgyak átadása megtörtént, a munkavállalók jelentős részét továbbfoglalkoztatta, a végzett tevékenység hasonlóságának

feltételrendszere fennállt, az ügyfélkört átvette, így a hatalomváltás a munkáltató személyét ex lege kicserélte.

Az első- és a másodfokú ítélet

- [9] A kereseti kérelmet a Szekszárdi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 2.M.24/2016/5. számú - és a Szekszárdi Törvényszék 10.Mf.20.019/2016/5. számú, 2016. október 26-án kelt ítéletével helyben hagyott - részítéletével elbírálta.
- [10] A Szekszárdi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 2.M.24/2016/16. számú ítéletével a viszontkeresetet elutasította és kötelezte alperest a felperesek részére perköltség megfizetésére.
- [11] A viszontkeresetet elutasító ítéletében az elsőfokú bíróság kifejtette, hogy az Mt. 36.§-ából, a 2001/23/EK Irányelv 3. cikk (1) bekezdéséből, valamint az Európai Bíróság számos ítéleteiből levonható az a következtetés, amely szerint az átszállás során a gazdasági egységnek meg kell őriznie az identitását. Ez akkor állapítható meg, amennyiben a tevékenység ténylegesen tovább folytatódik, vagy újra kezdődik, azzal, hogy a tevékenység részbeni azonossága is megalapozhatja az átadás megállapítását. Ezen túlmenően nemcsak a jogügylet létrejötte, hanem a megszűnése is az Irányelv hatálya alá tartozik, ugyanúgy, mint a tulajdonjog átruházásán kívül a használati jog átengedésére vonatkozó jogügylet akkor is, ha az közjogi személy által létrehozott. A felek közötti szerződés hiánya nem akadályozza az átszállás megállapításának, a szerződés harmadik személlyel szemben is fennállhat, mert az átadás-átvétel háromalanyú jogi képletben valósul meg. Mindezek révén megvalósul a gazdasági egység feletti hatalomváltás, az irányítási hatalom megszerzése a jogügylet érvényességének hiányában is.
- [12] Megállapította, hogy jelen ügyben az ingó- és az ingatlan vagyontárgyak átvétele megtörtént a bérleti szerződés felmondásával, valamennyi munkavállalót a ... Kft. továbbfoglalkoztatta teljesen azonos tevékenységgel és az ügyfélkör teljeskörű átvételével, vagyis ex lege következett be a „hatalomváltás” alapján a munkajogi jogutódlás alperes és a ... Kft. között. Ezért téves az alperes - az előzetes megállapodásra, az átadás-átvétel szükségességre, valamint a felmondásra vonatkozó - viszontkeresetében képviselt jogi álláspontja.
- [13] Kitért az Mt. 6.§-ra történt alperesi hivatkozás körében arra, hogy a Határozat 6. pontja és a ... Kft. 2015. augusztus 24-én kelt levele is tartalmazta a munkáltatói jogutódlás tényét. Figyelemmel a munkajogi jogutódlásra a felperesek nem szüntették meg jogellenesen jogviszonyukat, az üzemeltetési egység átvételének időpontjában, 2015. augusztus 18-ától a ... Kft. munkavállalóivá váltak.
- [14] Az alperes fellebbezése alapján eljáró Szekszárdi Törvényszék 10.Mf.20.012/2017/5. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta és alperest másodfokú perköltség viselésére kötelezte.

- [15] A törvényszék pontosította az elsőfokú bíróság tényállását a viszontkereset összezszerűsége körében. Megállapította, hogy az alperes nem sérelmezhetette, hogy a felperesek a ... Kft.-től a „munkáltatói jogutódlás” körébe tartozó adatokat és információkat megismerjék, a viszontkeresettel szemben ezek felhasználásával védekezzenek.
- [16] Egyetértett az elsőfokú bíróság ítéletének helyes tényállásával és jogi következtetésével. Rögzítette, hogy a munkavállalók a ... Kft. tájékoztatását követően ennek a munkáltatónak a hatalma alá vetették magukat, így az Mt. 36.§-a szerint az üzemeltetési szerződés azonnali hatályú felmondásával, az üzemeltetést biztosító vagyontömeg birtokba vételével, az ugyanolyan gazdasági tevékenység gyakorlásával, a munkavállalók továbbfoglalkoztatásával megtörtént a munkáltatói pozíció megszerzése, a munkajogi jogutódlás, melynek nem előkérdése sem a birtokper, sem a(z) - elvont eszközök, beruházások ellenértékének megfizetése iránt indított - kártérítési per.
- [17] Utalt az alperesnek az Mt. 80.§ (1) bekezdésében előírt elszámolási kötelezettség elmulasztására hivatkozása körében arra, hogy a felpereseket 2015. augusztus 25-én, szeptember 1-jén és szeptember 9-én a munkavégzés igazolására és nem a munkakör átadására, valamint az elszámolásra hívta fel. A felperesek magatartása tehát nem minősül a jogviszony jogellenes megszüntetésének, egyrészt azért, mert munkáltatói jogutódlás következett be, másrészt az elszámolás feltételeit az alperes nem biztosította.

A felülvizsgálati kérelem és a felülvizsgálati ellenkérelem

- [18] Az alperes a felülvizsgálati kérelmében mind a jogerős, mind az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését kérte és elsődlegesen a viszontkeresetben foglaltak szerinti marasztaló határozat meghozatalát, másodlagosan az elsőfokú bíróság új határozat meghozatalára kötelezését perköltsége megfizetése mellett. Eljárási jogszabálysértésként a Pp. 3.§ (3) bekezdésében, a 141.§ (2) bekezdésében, a 152.§ (2) bekezdésében, a 163.§ (1) bekezdésében, a 206.§ (1) bekezdésében és a 221.§ (1) bekezdésében írt rendelkezések megsértését, míg anyagi jogszabálysértésként az Mt. 6.§ (1-2) és (4) bekezdésekben, a 8.§ (1) bekezdésében, a 36.§ (1) bekezdésében, az 52.§ (1) bekezdés d) pontjában, a 80.§ (1) bekezdésében, a 84.§ (1) és (4) bekezdéseiben, továbbá a 299.§ j) pontjában előírtak megsértését jelölte meg.
- [19] Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a Pp. 3.§ (3) bekezdését megsértve nem oktatta ki a bizonyításra szoruló tényekről, a 141.§ (2) bekezdés és 163.§ (1) bekezdés alapján sem folytatott le megfelelő bizonyítási eljárást. Kirívóan jogszabálysértő módon csak és kizárólag a felperesek előadásait vette figyelembe a tényállás megállapítása és azok értékelése körében.
- [20] Az eljáró bíróságok nem fejtették ki, hogy a tilos önhatalommal történt átvétel, az átadás-átvétel hiánya, a munkavállalók részbeni továbbfoglalkoztatása, az identitás vizsgálata körében az engedély

hiánya és a meg nem határozott jogügylet tényeinek miatt nincs jelentőségük, azokat miért mellőzték a mérlegelés során, csupán eseti döntésekre utaltak vissza.

- [21] A Pp. 152.§ (2) bekezdése alapján a jelen per tárgyalását fel kellett volna függeszteni, mert birtokper és kártérítési per van folyamatban. A birtokperben a már kialakult birtokhelyzet élvez elsőbbséget az azt megváltoztató tevékenységgel szemben, eredeti birtokállapot helyreállítását kéri, míg a kártérítési perben az üzemeltetési szerződés jogellenességét kéri megállapítani az azonnali hatályú felmondást megalapozó indok hiánya, a vagyontárgyak egy részének tulajdonosi minőségére figyelemmel és a távhőtermelésre és távhőszolgáltatásra vonatkozó engedély hiánya miatt. A felmondás, mint jogügylet jogellenességének, valamint a jogellenes vagyontárgyátvétellel megvalósuló birtokbavételnek a vizsgálata pedig előkérdésnek minősül jelen ügy eldöntése szempontjából.
- [22] Hivatkozása szerint a Spijkers kritériumok nem valósultak meg, ezért a bíróság az Mt. 36.§-ába ütköző módon mondta ki, hogy 2015. augusztus 18-ától a felperesek a ... Kft. munkavállalóivá váltak. 2015. augusztus 18-án nem állt fenn gazdasági egység, azaz anyagi és nem anyagi erőforrások szervezett csoportja, amelynek célja gazdasági tevékenység folytatása.
- [23] A bérbe adott vagyontárgyak jogsértő elvétele nem feleltethető meg az átadás-átvételnek. A vagyontárgyak egy részét az 1999. augusztus 1-jei jogutódlást követően szerezte, ezért a jogutódlás és a perrel érintett időpontban fennálló anyagi erőforrások (pl.: know-how, közüzemi szerződések) köre nem azonos. A beruházások és beszerzések feletti hatalom (tulajdonjog) nem változott meg a bérleti szerződés felmondásával.
- [24] A ... Kft. nem mindegyik munkavállalót foglalkoztatta tovább, sőt ezen munkavállalók egy része nem az 1999. augusztus 1-jei jogutódlással került hozzá, azaz a meglévő munkavállalói kör sem azonos. A Megállapodás 7. pontja nem rendelkezett a jogutódlást követően keletkezett és a perrel érintett időpontban fennálló munkavállalói állományba tartozókról. A Megállapodás automatikus átszállást sem tartalmazott. A felpereseket tovább tudta volna foglalkoztatni más tevékenysége körében, ezt közölte velük írásban.
- [25] A távhőszolgáltatás alapvetően eszköz, és nem munkaerő függő tevékenység, ezt a bíróság nem vizsgálta. Hivatkozott a C-478/03. Celtec-ügyre, a C-24/85. Spijkers-ügyre és az EBH2014.M.6. munkaügyi elvi határozaton keresztül a C-13/95. Süzen-ügyre, a C-229/96. és C-74/96. Vidal és társai-ügyre, a C-172/99. Oy Liikenne-ügyre, a C-340/01. Obler-ügyre, valamint a C-51/00. Temco-ügyre abban a körben, hogy az átadott tevékenység jellege befolyásolhatja az egyes kritériumok súlyát az értékelés során. A jogutódlás előtti tevékenység azonossága engedély hiányában nem állt fenn, ezért a gazdasági egység identitás azonosságának megállapítása téves. A ... Kft. a tevékenység folytatására 2015. augusztus 18-tól nem, csak 2015. október 1-jétől rendelkezett engedéllyel, holott a

tevékenység gyakorlása engedélyköteles.

- [26] Az eljáró bíróságok nem határozták meg, hogy az üzemeltetési szerződés azonnali hatályú felmondását, a közgyűlési határozatot vagy a jogügylet hiányát tekintik-e a jogutódlást megvalósító (jogügyleti) feltételnek. Önmagában attól nem lesz jogszerű a jogutódlás, hogy azt a ... Jogú Város Önkormányzat Határozata 6. pontjában és a ... Kft. 2015. augusztus 24-én kelt levelében közölte a Pp. 4.§ (1) bekezdés értelmében.
- [27] A felpereseket elszámolási kötelezettség terhelte az alperes vagyontárgyai vonatkozásában, de e kötelezettségüket megszegték arra hivatkozással, hogy azok nem az alperes tulajdonát képezik, illetve automatikusan átszálltak. Az elsőfokú bíróságnak vizsgálnia kellett volna e kötelezettség megszegését és az együttműködési kötelezettség megsértését a jogviszony jogellenes megszüntetése körében. A másodfokú bíróság ebben a körben csak azt rögzítette, hogy az alperesnek kellett az elszámolás feltételeit biztosítani, amit elmulasztott, így nem hívta fel a felpereseket az elszámolásra. A másodfokú bíróság fenti megállapítása súlyosan jogszabálysértő és téves jogértelmezésen alapul, mert nemcsak az alperest, hanem a felpereseket is kötelezettség terheli felhívás, felszólítás hiányában is. A felperesek semmit nem tettek a jogviszony lezárása érdekében, a levelekre nem reagáltak.
- [28] Kifogásolta, hogy a felperések jogi képviselője olyan nyilatkozatokat tett, amelyekről a felperéseknek nem lehetett tudomásuk, továbbá, hogy a ...t Kft. és a közte létrejött szerződés sem állhatna birtokukban, valamint, hogy a vagyontárgyak tulajdonjogát a felperések nem vitathatták, mert őket az átvett munkaeszközök tekintetében az elszámolási kötelezettség egyik eleme, a visszaszolgáltatási kötelezettség is terhelte.
- [29] Sérelmezte, hogy a felperések munkabér-követelése nem volt jogszerű, mert azt a ... Kft. részükre kifizette, ezért ezt a követelést a Kft. érvényesíthette volna.

A Kúria döntése és annak jogi indokai

- [30] Az alperes felülvizsgálati kérelme a következők szerint nem megalapozott.
- [31] A felülvizsgálati kérelem egymással szorosan összefüggő kötelező tartalmi kellékei a jogszabálysértés és a megsértett jogszabályhely megjelölése, valamint annak kifejtése, hogy a fél a határozat megváltoztatását milyen okból kívánja (Pp. 272.§ (2) bekezdés). Ezen együttes törvényi feltételeknek a fél akkor tesz eleget, ha egyrészt a megsértett jogszabályhelyet konkrétan megjelöli, másrészt pedig a hivatkozott jogszabálysértést tartalmilag is körülírja, az arra vonatkozó jogi álláspontját kifejti, vagyis, ha a jogszabálysértésre való hivatkozása indokait ismerteti. Mindezek bármelyikének hiánya a felülvizsgálati kérelem hivatalbóli elutasítását eredményezi (1/2016. (II. 15.) PK vélemény 3. és 4. pont). Az alperes kifogásolta, hogy a felperések jogszerűen nem rendelkezhetek az eljárás során felhasznált bizonyítékaikkal,

valamint a munkabér-követelésük sem volt jogszerű, azonban hivatkozásait konkrét anyagi jogszabály megsértésének megjelölésével nem támasztotta alá, így azokat a Kúria - a további konjunktív feltételek hiánya miatt - nem vizsgálta.

- [32] A felülvizsgálati kérelem kifogásolta, hogy az elsőfokú ítélet a Pp. 221.§ (1) bekezdésének nem felelt meg, mert csupán eseti döntésekre utalt vissza. Ekörben a Kúria megállapította, hogy a Pp. ezen rendelkezése szerint az ítélet indokolásában hivatkozni kell azokra a jogszabályokra, amelyeken a bíróság ítélete alapszik. Az elsőfokú bíróság indokolási kötelezettsége fentiek alapján kiterjed a viszontkereset lényegét jelentő jogszabály-értelmezéssel kapcsolatos álláspontjának kifejtésére (Legfelsőbb Bíróság Pfv. IX. 22 453/2000. - BH2003. 240. II.). Jelen esetben az elsőfokú ítélet tartalmazza a jogi érvelést, megjelölte a megsértett jogszabályhelyeket, így az Mt. 36.§ (1) bekezdését, a 2001/23/EK Irányelv 3. cikk (1) bekezdését, az Mt. 299.§ j) pontját kiegészítve azokat az Európai Unió Bíróságának eseti döntéseiben nyújtott iránymutatásokkal. Az elsőfokú bíróság ítélete az alkalmazott jogszabályhelyek jogértelmezésére tehát kitért, tartalmazta a konkrét jogszabályhely-megjelöléseket.
- [33] Az alperes eljárási szabálysértésként jelölte meg a Pp. 3.§ (3) bekezdés rendelkezéseibe ütközést arra hivatkozva, hogy az elsőfokú bíróság a viszontkereset körében nem osztott ki bizonyítási terhet, a Pp. 141.§ (2) bekezdés alapján nem folytatta le a megfelelő bizonyítási eljárást, sőt a Pp. 163.§ (1) bekezdés értelmében bizonyítási eljárást sem folytatott le. A Kúria utal arra, hogy a Pp. 3. §-ának (3) bekezdésében előírt tájékoztatási kötelezettség célja, hogy a fél a bizonyítási indítványait megfelelően előterjeszthesse, a bíróság pedig megjelölje azokat a tényállításokat, amelyek bizonyításra szorulnak. A tájékoztatásnak a viszontkereseti kérelem alapjaként előadottakból kiindulva, az anyagi jogi szabályok szerint jelentős tényekre kell vonatkoznia. Jelen eljárásban az alperes volt köteles annak bizonyítására, hogy a felperesek a munkaviszonyukat jogellenesen megszüntették. A felperesek az alperes állítását arra figyelemmel vitatták, hogy a jogviszonyuk nem szűnt meg, „munkáltatói jogutódlás” következett be, ex lege a munkáltató oldalán bekövetkezett alanycsere folytán. Ezt az állítást a felpereseknek kellett igazolni. Figyelemmel arra, hogy ebben a körben a felek a jelentős tényeket (üzemeltetési szerződés azonnali hatályú felmondása, az 1999. július 15-én kelt jogutódlásra vonatkozó megállapodás ezzel egyidejű megszűnése, a 164/2015. (VIII. 18.) számú határozat azon megállapítása, amely szerint a ... Kft. jogutódja, a ... Kft., valamint, hogy a közszolgálati - távhőszolgáltatási - feladatot az önkormányzat ezt követően utóbbi Kft. útján biztosítja) egyezően adták elő, így az elsőfokú bíróság nem sértett olyan eljárási szabályt, amelynek az ügy érdemi elbírálására lényeges kihatása volt.
- [34] A felülvizsgálati kérelem kitért arra is, hogy a Pp. 152.§ (2) bekezdése alapján a jelen per tárgyalását fel kellett volna

függeszteni, mert jelen per elbírálása a már megindított és folyamatban lévő birtokper és a kártérítési per elbírálásától függ. A Kúria egyetértett az eljárás bíróságok jogi érvelésével, így azzal, hogy sem a birtokper, sem a kártérítési per pro vagy kontra döntése a jelen eljárás tárgyát képező, sem a munkáltatói oldalon bekövetkezett alanyváltozás tényét, sem a hivatkozott felperesi elszámolási, együttműködési kérdéseket nem érinti, azoktól függetlenül eldönthető, a már folyamatban lévő perek nem minősülnek előzetes kérdésnek a jelen ügy elbírálása szempontjából.

- [35] Az alperes anyagi jogszabálysértésként jelölte meg az Mt. 36.§-át arra hivatkozva, hogy az eljárás bíróságok tévesen állapították meg a „munkáltatói jogutódlás” (helyesen: a munkáltató személyében bekövetkező változás) bekövetkezését a Spijkers-ügyben megfogalmazott kritériumok fennállása alapján. Ebben a körben az Mt. 299.§ (1) bekezdésére, a 2001/23/EK Irányelvre és az Európai Unió Bíróságának gyakorlatára hivatkozott. A Kúria egyetértett az eljárás bíróságok jogi álláspontjával, így a munkáltató személyében bekövetkezett változás megállapításával a jogszabályok és a bírói gyakorlat vizsgálatán keresztül.
- [36] Az Mt. 36.§ (1) bekezdése alapján a gazdasági egységet, mint anyagi vagy nem anyagi erőforrások szervezett csoportját, a jogügyleten alapuló átvételt és a fennálló munkaviszonyokat kellett a munkáltatói oldalon bekövetkezett alanycsere megítélésakor érdemben értékelni arra figyelemmel, hogy az Mt. 299.§ j) pontja a Tanács 2001/23/EK irányelvének való megfelelést szolgálja és a 2001/23/EK irányelve a munkavállalók jogainak a vállalkozások, üzletek vagy ezek részeinek átruházása esetén történő védelmére vonatkozó jogi aktus.
- [37] E vonatkozásában a Kúria - az Európai Unió Bírósága gyakorlatára utalva - több eseti döntésében kifejtette, annak megállapításához, hogy a munkáltató személyében bekövetkező alanyváltozás feltétele teljesül-e, az összes ténybeli körülményt együttesen kell figyelembe venni. Helyesen hivatkoztak az eljárás bíróságok ennek megítélésakor a Spijkers kritériumok (ingó- és ingatlan vagyontárgyak átadása, átvétele; immateriális javak (jogok) átruházása; a munkavállalók jelentős részének továbbfoglalkoztatása; az érintett gazdasági egység által a jogutódlás előtt, és azt követően folytatott tevékenység hasonlósága; a gazdasági egységhez kapcsolódó ügyfélkörhöz fűződő kapcsolatok átvétele) vizsgálatára azzal azonban, hogy önmagában e kritériumok fennállása meg nem alapozza meg a munkajogi jogutódlás bekövetkezését (6/2014. számú munkaügyi elvi határozat, Mfv.I.10.156/2014.).
- [38] Erre figyelemmel helyesen állapították meg az eljárás bíróságok, hogy a munkaeszközök átvétele megtörtént. Ebben a körben sem az átvétel jogszerűsége, sem az átvett anyagi erőforrások tulajdonosi viszonyai -, így az alperes 1999. augusztus 1-jét (1. jogutódlás időpontját) követő anyagi erőforrások megszerzésének időpontja - nem feltétele az átvétel megállapításának. Az alperes maga sem

vitatta, hanem állította, hogy a ... Kft. az ingó-, ingatlanvagyon birtoklási jogát megszerezte, azok felett ő már jogi hatalommal nem bírt, éppen az átvétel jogellenességére hivatkozva indította a birtok és a kártérítési pert.

- [39] A felek nem vitatták, hogy a munkavállalók - az Európai Unió Bíróságának gyakorlata alapján értelmezett - jelentős részét (58 főből 52 fő) a ... Kft. ténylegesen továbbfoglalkoztatta (C-416/16. Ricardo-ügy, BH1996.504., BH1994.571.). Az alperes arra hivatkozott, hogy más tevékenységi körben lett volna lehetősége neki is a továbbfoglalkoztatásra. Az Irányelv (3) preambulum bekezdéséből kitűnik, hogy az uniós jogszabály és így az Mt. 36.§-ának célja éppen az, hogy a jogszabályban meghatározott feltételek megvalósulása esetén a munkavállalók munkajogi védelemben részesüljenek, így a jogviszonyuk ne szűnjön meg önmagában a munkáltató személyében bekövetkezett változás miatt, a jogutód köteles legyen a korábbi munkajogviszonyok fenntartására (C-463/09. Clece-ügy). A munkáltatói jogutódlásnak nem feltétele, hanem egyik következménye a munkavállalók továbbfoglalkoztatásának kötelezettsége. A jogkövetkezménynél nem vizsgálhatók az alperes azon hivatkozásai, hogy a továbbfoglalkoztatott munkavállalók jogviszonya alperesnél mikor keletkezett, valamint az, hogy az alperesnél az átvett - távhőtermelés és távhőszolgáltatás - tevékenység ellátásával, teljesítésével érintett munkavállalók munkakörének esetleges módosítására lett volna lehetősége.
- [40] A jogszabálynak megfelelően vizsgálták az eljáró bíróságok azt is, hogy a ... Kft. az alperes - távhőtermelői és távhőszolgáltatási - főtevékenységét - az alperes által sem vitatottan - gyakorolta tovább. A feltétel megvalósulásakor a tevékenység tényleges gyakorlása az ügydöntő körülmény, amelynek megállapítását nem cáfolja, ha azt az átvevő munkáltató esetleg nem jogszerűen vagy engedély nélkül folytatja.
- [41] Az alperes a felülvizsgálati kérelmében arra helyesen hivatkozott a Pp. 4. § (1) bekezdésében megfogalmazott rendelkezésre, így arra, hogy az eljáró bíróságokat sem a Határozatban, sem a ... Kft. 2015. augusztus 24-én kelt levelében közölt jogutódlás a ténymegállapítás körében nem köti. Az eljáró bíróságok azonban nem ezek, hanem a fenti ügydöntő tényleges állapot alapján vizsgálták a jogszabályi feltételek megvalósulását és helyesen rögzítették, hogy a Spijkers kritériumok (ingó- és ingatlan vagyontárgyak átvétele; immateriális javak (jogok) átruházása; a munkavállalók jelentős részének továbbfoglalkoztatása; az érintett gazdasági egység által az átszállás előtt, és azt követően folytatott tevékenység hasonlósága; a gazdasági egységhez kapcsolódó ügyfélkörhöz fűződő kapcsolatok átvétele) megvalósultak, melynek munkaügyi jogkövetkezményét is helyesen vonták le, azaz a munkáltatói oldalon bekövetkezett alanycsere folytán végbement a munkáltató személyében bekövetkezett változás. A jogügylet a ... Kft. által tényleges létrehozott állapot kialakításával jött létre, amely tényleges állapotot az Üzemeltetési - és Vállalkozási Szerződés azonnali

hatályú felmondása, a ... Jogú Város Önkormányzatának Közgyűlése 164/2015. (VIII. 18.) számú határozata (Határozat) 6. pontja és a 154/1999. (VI. 24.) Kgy. sz. határozat (Megállapodás) 7. pontja alapozott meg. Az Irányelv és így az Mt. 36.§-ának alkalmazását ugyanis nem zárja ki az a tény, miszerint az átruházás egyoldalú határozat eredménye, és nem egy akarategysége (C-151/09. UGT-FSP-ügy). Az Irányelv alkalmazhatóságához az sem szükséges, hogy közvetlen szerződéses kapcsolat álljon fenn az átadó és az átvevő vállalkozás között (C-200/16. Securitas-ügy, C-171/94. és C-172/94. Merckx és Neuhuys-ügy, C-287/86. Ny Molle Kro-ügy). Az átadás átvétel három alanyú ügylettel is megvalósulhat. Az a perdöntő, ha a gazdasági egység feletti hatalomváltás megvalósult, ami által a munkavállalók irányítására jogosult munkáltató személye megváltozik (BH2003.435.).

- [42] Az alperes arra is helyesen hivatkozott, hogy a munkáltatói jogutódlás megállapíthatósága esetében vizsgálni kell, hogy az adott gazdasági tevékenység folytatása alapvetően emberi erőforráson alapul-e, vagy eszközfüggő tevékenység-formáról van-e szó. Az eljáró bíróságok vizsgálták az átvett tevékenység jellegét az egyes kritériumok súlyának értékelés során. Helyesen állapították meg, hogy a ... Kft. továbbgyakorolt tevékenysége - az önkormányzat közfeladatai közül Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 13.§ (1) bekezdés 20. pontban rendelkezett - távhőszolgáltatás az önkormányzat közművein keresztül. A tevékenység eszközfüggőségének megítélése körében az adott esetben jogilag irreleváns, hogy azokhoz kapcsolódtak-e beruházások, fejlesztések, a munkaeszközök tulajdonjoga kit illet (C-466/07. Klarenberg-ügy, C-160/14. Brito és társai-ügy).
- [43] Mindezek alapján az eljáró bíróságok jogszabálysértés nélkül vontak le arra jogkövetkeztetést (Mfv.I.10.285/2017/5., Mfv.I.10.913/2016/10., Mfv.I.10.697/2016/4., Mfv.II.10.052/2015/5., Mfv.I.10.502/2014/9.), hogy a felperesek munkajogviszonya nem szűnt meg, abban a munkáltatói oldalon alany csere, a munkáltató személyében változás következett be.
- [44] Minderre figyelemmel az eljáró bíróságok helyesen állapították meg, hogy a felperesek munkajogviszonya nem szűnt meg, az abból származó jogok és kötelezettségek a ... Kft-re szálltak át. Ezért az alperes alaptalanul hivatkozott a jogviszony megszüntetése esetén irányadó, Mt. 80.§ (1) bekezdés szerinti elszámolási kötelezettség megsértésére azzal, hogy a felek ebben az esetben is kötelesek együttműködni, egymással elszámolni. Az Mt. 36.§ (1) bekezdésén alapuló munkáltatói alanyváltás esetén nem merülhet fel az átszállással összefüggésben az elszámolási és a munkakör átadási kötelezettség elmulasztása, mivel az átszállással a munkaviszony nem szűnik meg. Az alperes eltérő jogalapú, az Mt. 6.§ (1-2), (4) bekezdések, 8.§ (1) bekezdés és 52.§ (1) bekezdés d) pontjában meghatározott kötelezettségek megsértésén alapuló viszontkeresetet a perben nem terjesztett elő, így a Kúria mellőzi e

jogszabálysértések vizsgálatát és az alperesi felhívással és mulasztással kapcsolatos törvényszéki megállapításokat.

- [45] Mindezekre figyelemmel a Kúria megállapította, hogy az eljárás bíróságok a tényállást a felek előadásának és a bizonyítási eljárás során felmerült bizonyítékoknak egybevetése alapján helyesen állapították meg; a bizonyítékokat a maguk összességében értékelték, és meggyőződésük szerint jogszerűen bírálták el, így a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján az indokolás kiegészítésével hatályában fenntartotta.

A döntés elvi tartalma

- [46] *I. A munkáltató személyében bekövetkező változás esetén az átadás-átvétel három alanyú ügylettel is megvalósulhat, és az a perdöntő, ha a gazdasági egység feletti hatalomváltás megvalósult, ami által a munkavállalók irányítására jogosult munkáltató személye megváltozik.*
- [47] *II. Az Mt. 36.§ (1) bekezdésén alapuló munkáltatói alanyváltás esetén nem merülhet fel az átszállással összefüggésben az elszámolási és a munkakör átadási kötelezettség elmulasztása, mivel az átszállással a munkaviszony nem szűnik meg.*

Záró rész

- [48] A felülvizsgálati eljárásban a pernyertes felpereseknek igazolt költségük nem merült fel, ezért ebben a kérdésben nem kellett döntenie a Kúriának.
- [49] A felülvizsgálati eljárásban felmerült 824.500 forint felülvizsgálati eljárási illeték mértékét az Itv. 50.§ (1) bekezdés I. fordulata határozza meg, amelyet az alperes a Pp. 78.§ (1) bekezdés és a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13.§ (2) bekezdése alapján köteles viselni.
- [50] A felülvizsgálat lehetőségét a Pp. 271. § 1) pontja zárja ki.
- [51] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

, 2018. július 11.

Dr. Stark Marianna s.k. a tanács elnöke, Dr. Bors Szilvia s.k. előadó bíró, Dr. Tálné dr. Molnár Erika s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

bírósági ügyintéző